

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Гарант освітньої програми
Р.Б. Кожухівська
«31» серпня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Рекреаційна база сільського (зеленого) туризму»

Освітній рівень: *перший (бакалаврський)*

Галузь знань: *24 «Сфера обслуговування»*

Спеціальність: *242 «Туризм»*

Освітня програма: *«Туризм»*

Факультет: *менеджменту*

Робоча програма навчальної дисципліни «Рекреаційна база сільського зеленого туризму» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання спеціальності 242 «Туризм» освітньо-професійної програми «Туризм». Умань: Уманський НУС, 2021. 15 с.

Розробник: к.е.н., доцент, доцент кафедри туризму
та готельно-ресторанної справи

 О.М. Саковська

Робоча програма затверджена на засіданні
кафедри туризму та готельно-ресторанної справи

Протокол від «30» серпня 2021 року № 1.

Завідувач кафедри
туризму та готельно-ресторанної справи Л.В. Транченко
«30» серпня 2021 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету менеджменту.

Протокол від «31» серпня 2021 року № 1.

Голова М.О. Гоменюк
«31» серпня 2021 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань: 24 «Сфера обслуговування»	Обов'язкова
Модулів – 1	Спеціальність: 242 «Туризм»	Рік підготовки: II-й
Змістових модулів – 5		Семестр: 4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання –		Лекції: 32 год.
Загальна кількість годин – 150		Практичні: 34 год.
Тижневих годин навчання: аудиторних – 4,0; самостійної роботи студента – 5,0	Освітній рівень: <i>перший (бакалаврський)</i> Освітньо-професійна програма: «Туризм»	Самостійна робота: 84 год.
		Вид контролю: <i>екзамен</i>

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Головною метою вивчення дисципліни «Рекреаційна база сільського (зеленого) туризму» є формування у здобувачів вищої освіти фундаментальних знань про теоретично-методологічні та практичні аспекти формування рекреаційної бази сільського (зеленого) туризму та надання послуг у цьому виді туризму, чіткої концепції інтегрального підходу до діяльності суб'єктів господарювання в умовах конкуренції і невизначеності, що зростає від постійного впливу різноманітних зовнішніх факторів.

Основними завданнями вивчення дисципліни є: ознайомлення із поняттєво-термінологічними, теоретичними та методологічними аспектами сільського зеленого туризму; історико-етнокультурними агорекреаційними ресурсами, аналіз світового досвіду розвитку сільського зеленого туризму та розгляд передумов становлення та розвитку його в Україні; аналіз нормативно- правової бази; розгляд питань організації та кадрового забезпечення даної сфери; оволодіння основними поняттями сертифікації, категоризації та якості послуг в сільському зеленому туризмі.

Місце дисципліни у структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти: вивченню дисципліни «Рекреаційна база сільського (зеленого) туризму» передую вивчення таких дисциплін як «Історія та культура України», «Рекреалогія», «Основи туризмознавства», «Безпека туризму», «Географія туризму».

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **оволодіти** такими **компетентностями:**

загальні:

- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

- здатність діяти соціально відповідально та свідомо;

- прагнення до збереження навколишнього середовища;

- навички міжособистісної взаємодії.

фахові:

- знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності;

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

- розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів;

- розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного);

- здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту;

- здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу;

- розуміння основних понять та концепцій сільського (зеленого) туризму.

Програмними результатами вивчання дисципліни є отримання знань та умінь:

- аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території;

- знати і розуміти особливості розвитку сільського (зеленого) туризму, як одного із складових соціально-економічного, сталого розвитку сільської місцевості.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Сільський зелений туризм як окрема форма рекреаційної діяльності

Тема 1. Основні поняття та концепції сільського зеленого туризму

Мета і мотивація вибору відпочинку в сільській місцевості. Проблема визначення понять у сфері сільського зеленого туризму. Визначення поняття «сільський зелений туризм» в Україні та за кордоном. Поняття «агротуризм» в Україні. Поняття «екотуризм», «сільський зелений туризм», «зелений туризм», «екоагротуризм», фермерський туризм, їх відмінні та спільні риси. Поняття «агрооселя» та «агросадиба». Загальна схема понять сільського зеленого туризму в Україні.

Негативні аспекти впливу масового туризму на природу. Основні та додаткові послуги в сільському зеленому туризмі.

Тема 2. Нормативно-правова база сільського зеленого туризму. Основи сталого розвитку. Сталий туризм

Нормативно-правова основа організації сільського зеленого туризму. Закон України «Про особисте селянське господарство», нормативні акти загальної дії (Конституція України, Цивільний Кодекс України) і спеціальні правові акти (Статут, Положення тощо). Організації, які регулюють діяльність у сфері сільського зеленого туризму на місцевому та державному рівнях.

Теоретичні засади захисту довкілля в контексті сталого розвитку. Поняття «сталий розвиток», основні положення концепції сталого розвитку. Фактори, які визначають сталий розвиток. Історія концепції сталого розвитку. Теоретичні засади захисту навколишнього природного середовища.

Соціальна, економічна та екологічна складові сталого розвитку: параметри, критерії, та ін. Соціоекологічні аспекти стратегії сталого розвитку. Причини глобальної кризи людської цивілізації та її складові. Концепція сталого розвитку людської цивілізації.

Тема 3. Етно-культурні аспекти сільського зеленого туризму в Україні

Природознавчий туризм, фольклоризм, апітуризм, кінний туризм, винний туризм, гастротуризм, історико-етнографічний туризм, велотуризм і ін. Анімація в туризмі. Фестивалі, майстер-класи, карнавали, змагання, вечорниці і ін.

Історико-етнокультурні агрорекреаційні ресурси. Поняття «етнос» та «етнічна культура» Етнографічний (етнічний) туризм . Українська традиційна культура. Культурно-історична своєрідність регіонів України та етнографічні музеї (Полісся, Карпати, Слобожанщина, Середня Наддніпрянина та Південь України).

Тема 4. Становлення та розвиток сільського зеленого туризму в Україні

Сучасний стан сільського зеленого туризму в Україні. Етапність розвитку та критерії районування України за відмінностями туристичного продукту сільського туризму. Рекреаційна складова розвитку сільського туризму.

Інфраструктура та передумови для розвитку сільського туризму. Природні, історико-культурні та соціально-економічні передумови розвитку сільського туризму в регіонах України. Географічні та етнографічні засади внутрішньорегіональної спеціалізації агрорекреаційного сервісу в регіонах.

Карпатський регіон. Історія становлення і розвитку сільського зеленого туризму в Карпатському регіоні.

Змістовий модуль 2. Європейський досвід організації сільського зеленого туризму

Тема 5. Міжнародна категоризація агрорекреаційного сервісу

Міжнародна категоризація агрорекреаційного сервісу згідно з концепцією «Bed & Breakfast». Історія розвитку сільського зеленого туризму. Виникнення і становлення приватних засобів розміщення за типом Bed & Breakfast, приміщення, які

відводяться під B&B, володіння і управління. Спільне проживання гостей і родини в одному будинку, очікуванні клієнтами послуг, основні типи B&B: Homestay, Farmstay, INNS, Farm vacation, Cottage, Apartamens.

Тема 6. Досвід країн світу в організації сільського зеленого туризму

Досвід країн світу в організації сільського зеленого туризму. Підходи до організації сільського зеленого туризму у Великобританії та скандинавських країнах (Ісландії, Данії, Фінляндії). Французький досвід організації рекреаційного сервісу в сільській місцевості. Особливості формування агрорекреаційного сервісу в Іспанії та Італії. Австрійські, угорські, румунські та польські «уроки» для України. Досвід гостинності в Японії та США.

Тема 7. Дорадництво в сільському зеленому туризмі

Розвиток дорадництва в Україні та світі: моделі, задачі, програми, організації в дорадництві. Кодекс консультанта. Методи консультування – масові, групові, індивідуальні. Використання сучасних технічних та інтернет ресурсів. Види дорадчих послуг. Організація освіти для дорослих. Системи просування і збуту агрорекреаційного продукту через Інтернет. Процеси інформатизації в туристичній сфері України. Офіційні веб-сайти національних агротуристичних організацій та науково-популярна література.

Е-Дорадництво та Спільноти практиків.

PR в туризмі. Визначення понять. Функції PR та PR-фахівця. Історична довідка та еволюція PR. Сучасні напрями PR-діяльності в туризмі. Громадська думка та механізми її формування. Взаємовідносини із засобами масової інформації. Поняття «імідж» і «репутація».

Змістовий модуль 3. Мале туристично-готельне підприємництво як основний вид діяльності сільських мешканців у курортно-рекреаційних районах держави

Тема 8. Організація сільського зеленого туризму. Ринкове партнерство в сільському зеленому туризмі

Технічні основи гостинності. Поняття «гостьовий цикл».

Організація екскурсійного обслуговування. Історія екскурсійної справи в Україні. Інтерактивні методи в екскурсійній справі. Етнокультурний потенціал як чинник підвищення екскурсійної привабливості регіону. Організація анімаційних заходів в туризмі. Визначення екскурсійного потенціалу міста та шляхів його активізації.

Логістика. Логістика підприємства сфери сільського зеленого туризму. Завдання логістики матеріально-технічного забезпечення в сфері сільського зеленого туризму. Інформаційна логістика в сільському зеленому туризмі. Логістика сервісного потоку.

Тема 9. Категоризація як гарантія якості в сільському зеленому туризмі

Якість в сільському зеленому туризмі. Порядок проведення категоризації особистих селянських господарств. Вимоги Програми добровільної категоризації у сфері сільського зеленого туризму «Українська гостинна садиба» (садиба, благоустрій території). Приміщення загального користування; загальне технічне обладнання; вимоги до житлового фонду; технічна оснащеність кімнат; оснащеність кімнат меблями та інвентарем; санітарне обладнання; приміщення для надання послуг харчування та додаткові приміщення для надання послуг; послуги; вимоги до господарів, підготовленості; вимоги охорони довкілля).

Тема 10. Екологічне маркування агросадіб

Порядок проведення екологічного маркування особистих селянських господарств. Нормативно – екологічні якості розміщення відпочиваючих у селі для надання знаку «Зелена садиба» (довкілля, кімнати, продукти, раціональне використання водних ресурсів, раціональне використання електроенергії та палива, обмежене використання побутових хімічних засобів, туристична інформація, транспорт, рекомендована туристична діяльність, підтримка народних традицій, досвід роботи).

Змістовий модуль 4. Основні вимоги щодо облаштування агросадиби для прийому туристів

Тема 11. Захист прав споживачів в сільському зеленому туризмі як основа стандартів якості

Якість в туризмі. Персонал – один з визначальних факторів забезпечення якісного відпочинку в агросадибі. Вимоги та сподівання ваших гостей. Що можна зробити, щоб задовольнити потреби та вимоги гостей. Основні етапи налагодження дружніх стосунків з гостями. Правило Перших чотирьох хвилин. Як вирішувати конфлікти й спірні питання. Права та обов'язки власників агросадиби. Правила внутрішнього розпорядку. Орієнтовний перелік правил розпорядку, що забезпечують комфорт, безпеку та добробут ваших гостей. Забезпечення умов безпечного відпочинку.

Тема 12. Особливості сільського зеленого туризму для маломобільних груп населення

Законодавчо-нормативні документи, що регулюють діяльність осіб з інвалідністю в сільському зеленому туризмі. Визначення понять. Фізична (архітектурна) доступність агросадиби для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення. Універсальний дизайн.

Тема 13. Особливості етики гостинності, медичного обслуговування та страхування в сільському зеленому туризмі

Етика – загальні поняття. Історія етики. Професійна етика туризму. Етичний кодекс у сфері туризму. Особливості етики гостинності.

Аптечка та її складові в агросадибі. Правила надання першої допомоги.

Змістовий модуль 5. Сільський зелений туризм: управлінська та економічна складова

Тема 14. Освіта у галузі сільського зеленого туризму в Україні. Формальна освіта і тренінги

Основні проблеми в освітній галузі сільського зеленого туризму в Україні. Формальна освіта, її особливості та завдання. Особливості груп, для яких призначене таке навчання. Освіта на локальному рівні для господарів агросадиб. Освітні можливості для цієї групи населення. Діяльність центрів зайнятості населення у цій сфері. Організація тренінгів, конференцій, семінарів. Створення навчальної програми тренінгів, її основні блоки.

Тема 15. Економічна важливість сільського зеленого туризму

Сільський зелений туризм як економічний фактор розвитку сільських територій. Оцінювання економічних наслідків діяльності агросадиби, труднощі такого оцінювання. Оцінювання прибутку від сільського зеленого туризму порівняно з прибутком від інших видів діяльності. Основні типи агросадиб залежно від економічної діяльності та очікувань, їх характеристика.

Розвиток сільського зеленого туризму в Україні: основні проблеми. Про перспективи українського внутрішнього ринку сільського зеленого туризму. Оцінювання потенційного платоспроможного попиту на продукт сільського зеленого туризму на внутрішньому українському ринку.

Тема 16. Попит і пропозиція у сфері сільського зеленого туризму. Прибуток від сільського зеленого туризму

Особливості формування попиту у сільському зеленому туризмі. Оцінювання величини попиту на сільський зелений туризм порівняно з іншими видами туризму в регіоні. Сезонні коливання попиту, їх причини та наслідки. Тривалість основних сезонів у сільському зеленому туризмі. Графічне зображення коливань попиту на сільський зелений туризм. Заповненість агросадиби у різні сезони. Групи споживачів у сільському зеленому туризмі, їх особливості, потреби та бажання. Важливість цільових груп для розробки стратегії розвитку агросадиби. Важливість послуг різного типу для туристів.

4. Структура навчальної дисципліни «Рекреаційна база сільського (зеленого) туризму»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Сільський зелений туризм як окрема форма рекреаційної діяльності						
Тема 1. Основні поняття та концепції сільського зеленого туризму	9	2	2	–	–	5
Тема 2. Нормативно-правова база сільського зеленого туризму. Основи сталого розвитку. Сталий туризм	9	2	2	–	–	5
Тема 3. Етно-культурні аспекти сільського зеленого туризму в Україні	9	2	2	–	–	5
Тема 4. Становлення та розвиток сільського зеленого туризму в Україні	9	2	2	–	–	5
Разом за змістовим модулем 1	36	8	8	–	–	20
Змістовий модуль 2. Європейський досвід організації сільського зеленого туризму						
Тема 5. Міжнародна категоризація агрорекреаційного сервісу	10	2	2	–	–	6
Тема 6. Досвід країн світу в організації сільського зеленого туризму	10	2	2	–	–	6
Тема 7. Дорадництво в сільському зеленому туризмі	9	2	2	–	–	5
Разом за змістовим модулем 2	29	6	6	–	–	17
Змістовий модуль 3. Мале туристично-готельне підприємництво як основний вид діяльності сільських мешканців у курортно-рекреаційних районах держави						
Тема 8. Організація сільського зеленого туризму. Ринкове партнерство в сільському зеленому туризмі	9	2	2	–	–	5
Тема 9. Категоризація як гарантія якості в сільському зеленому туризмі	10	2	2	–	–	6
Тема 10. Екологічне маркування агросадиб	9	2	2	–	–	5
Разом за змістовим модулем 3	28	6	6	–	–	16
Змістовий модуль 4. Основні вимоги щодо облаштування агросадиби для прийому туристів						
Тема 11. Захист прав споживачів в сільському зеленому туризмі як основа стандартів якості	9	2	2	–	–	5
Тема 12. Особливості сільського зеленого туризму для маломобільних груп населення	9	2	2	–	–	5
Тема 13. Особливості етики гостинності, медичного обслуговування та страхування в сільському зеленому туризмі	9	2	2	–	–	5
Разом за змістовим модулем 4	27	6	6	–	–	15
Змістовий модуль 5. Сільський зелений туризм: управлінська та економічна складова						
Тема 14. Освіта у галузі сільського зеленого туризму в Україні. Формальна освіта і тренінги	9	2	2	–	–	5
Тема 15. Економічна важливість сільського зеленого туризму	9	2	2	–	–	5
Тема 16. Попит і пропозиція у сфері сільського зеленого туризму. Прибуток від сільського зеленого туризму	12	2	4	–	–	6
Разом за змістовим модулем 5	30	6	8			16
Усього годин	150	32	34	–	–	84

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Сільський зелений туризм як окрема форма рекреаційної діяльності		
1	Тема 1. Основні поняття та концепції сільського зеленого туризму Мета і мотивація вибору відпочинку в сільській місцевості. Проблема визначення понять у сфері сільського зеленого туризму. Визначення поняття «сільський зелений туризм» в Україні та за кордоном. Поняття «агротуризм» в Україні. Поняття «екотуризм», «сільський зелений туризм», «зелений туризм», «екоагротуризм», фермерський туризм, їх відмінні та спільні риси. Поняття «агрооселя» та «агросадиба». Загальна схема понять сільського зеленого туризму в Україні. Негативні аспекти впливу масового туризму на природу. Основні та додаткові послуги в сільському зеленому туризмі.	2
2	Тема 2. Нормативно-правова база сільського зеленого туризму. Основи сталого розвитку. Сталий туризм Нормативно-правова основа організації сільського зеленого туризму. Закон України «Про особисте селянське господарство», нормативні акти загальної дії (Конституція України, Цивільний Кодекс України) і спеціальні правові акти (Статут, Положення тощо). Організації, які регулюють діяльність у сфері сільського зеленого туризму на місцевому та державному рівнях. Теоретичні засади захисту довкілля в контексті сталого розвитку. Поняття «сталий розвиток», основні положення концепції сталого розвитку. Фактори, які визначають сталий розвиток. Історія концепції сталого розвитку. Теоретичні засади захисту навколишнього природного середовища. Соціальна, економічна та екологічна складові сталого розвитку: параметри, критерії, та ін. Соціоекологічні аспекти стратегії сталого розвитку. Причини глобальної кризи людської цивілізації та її складові. Концепція сталого розвитку людської цивілізації.	2
3	Тема 3. Етно-культурні аспекти сільського зеленого туризму в Україні Природознавчий туризм, фольклоризм, апітуризм, кінний туризм, винний туризм, гастротуризм, історико-етногіфічний туризм, велотуризм і ін. Анімація в туризмі. Фестивалі, майстер-класи, карнавали, змагання, вечорниці і ін. Історико-етнокультурні агорекреаційні ресурси. Поняття «етнос» та «етнічна культура» Етнографічний (етнічний) туризм . Українська традиційна культура. Культурно-історична своєрідність регіонів України та етнографічні музеї (Полісся, Карпати, Слобожанщина, Середня Наддніпрянщина та Південь України).	2
4	Тема 4. Становлення та розвиток сільського зеленого туризму в Україні Сучасний стан сільського зеленого туризму в Україні. Етапність розвитку та критерії районування України за відмінностями туристичного продукту сільського туризму. Рекреаційна складова розвитку сільського туризму. Інфраструктура та передумови для розвитку сільського туризму. Природні, історико-культурні та соціально-економічні передумови розвитку сільського туризму в регіонах України. Географічні та етнографічні засади внутрішньорегіональної спеціалізації агорекреаційного сервісу в регіонах. Карпатський регіон. Історія становлення і розвитку сільського зеленого туризму в Карпатському регіоні.	2
Змістовий модуль 2. Європейський досвід організації сільського зеленого туризму		
5	Тема 5. Міжнародна категоризація агорекреаційного сервісу Міжнародна категоризація агорекреаційного сервісу згідно з концепцією «Bed & Breakfast». Історія розвитку сільського зеленого туризму. Виникнення і становлення приватних засобів розміщення за типом Bed & Breakfast, приміщення, які відводяться під B&B, володіння і управління. Спільне проживання гостей і родини в одному будинку, очікуванні клієнтами послуг, основні типи B&B: Homestay, Farmstay, INNS, Farm vacation, Cottage, Apartamens.	2
6	Тема 6. Досвід країн світу в організації сільського зеленого туризму Досвід країн світу в організації сільського зеленого туризму. Підходи до організації сільського зеленого туризму у Великобританії та скандинавських країнах (Ісландії, Данії, Фінляндії). Французький досвід організації рекреаційного сервісу в сільській місцевості. Особливості формування агорекреаційного сервісу в Іспанії та Італії. Австрійські, угорські, румунські та польські «уроки» для	2

	України. Досвід гостинності в Японії та США.	
7	Тема 7. Дорадництво в сільському зеленому туризмі Розвиток дорадництва в Україні та світі: моделі, задачі, програми, організації в дорадництві. Кодекс консультанта. Методи консультування – масові, групові, індивідуальні. Використання сучасних технічних та інтернет ресурсів. Види дорадчих послуг. Організація освіти для дорослих. Системи просування і збуту агорекреаційного продукту через Інтернет. Процеси інформатизації в туристичній сфері України. Офіційні веб-сайти національних агротуристичних організацій та науково-популярна література. Е-Дорадництво та Спільноти практиків. PR в туризмі. Визначення понять. Функції PR та PR-фахівця. Історична довідка та еволюція PR. Сучасні напрями PR-діяльності в туризмі. Громадська думка та механізми її формування. Взаємовідносини із засобами масової інформації. Поняття «імідж» і «репутація».	2
Змістовий модуль 3. Male туристично-готельне підприємництво як основний вид діяльності сільських мешканців у курортно-рекреаційних районах держави		
8	Тема 8. Організація сільського зеленого туризму. Ринкове партнерство в сільському зеленому туризмі Технічні основи гостинності. Поняття «гостьовий цикл». Організація екскурсійного обслуговування. Історія екскурсійної справи в Україні. Інтерактивні методи в екскурсійній справі. Етнокультурний потенціал як чинник підвищення екскурсійної привабливості регіону. Організація анімаційних заходів в туризмі. Визначення екскурсійного потенціалу міста та шляхів його активізації. Логістика. Логістика підприємства сфери сільського зеленого туризму. Завдання логістики матеріально-технічного забезпечення в сфері сільського зеленого туризму. Інформаційна логістика в сільському зеленому туризмі. Логістика сервісного потоку.	2
9	Тема 9. Категоризація як гарантія якості в сільському зеленому туризмі Якість в сільському зеленому туризмі. Порядок проведення категоризації особистих селянських господарств. Вимоги Програми добровільної категоризації у сфері сільського зеленого туризму «Українська гостинна садиба» (садиба, благоустрій території). Приміщення загального користування; загальне технічне обладнання; вимоги до житлового фонду; технічна оснащеність кімнат; оснащеність кімнат меблями та інвентарем; санітарне обладнання; приміщення для надання послуг харчування та додаткові приміщення для надання послуг; послуги; вимоги до господарів, підготовленості; вимоги охорони довкілля).	2
10	Тема 10. Екологічне маркування агросадіб Порядок проведення екологічного маркування особистих селянських господарств. Нормативно – екологічні якості розміщення відпочиваючих у селі для надання знаку «Зелена садиба» (довкілля, кімнати, продукти, раціональне використання водних ресурсів, раціональне використання електроенергії та палива, обмежене використання побутових хімічних засобів, туристична інформація, транспорт, рекомендована туристична діяльність, підтримка народних традицій, досвід роботи).	2
Змістовий модуль 4. Основні вимоги щодо облаштування агросадоби для прийому туристів		
11	Тема 11. Захист прав споживачів в сільському зеленому туризмі як основа стандартів якості Якість в туризмі. Персонал – один з визначальних факторів забезпечення якісного відпочинку в агросадібі. Вимоги та сподівання ваших гостей. Що можна зробити, щоб задовольнити потреби та вимоги гостей. Основні етапи налагодження дружніх стосунків з гостями. Правило Перших чотирьох хвилин. Як вирішувати конфлікти й спірні питання. Права та обов'язки власників агросадоби. Правила внутрішнього розпорядку. Орієнтовний перелік правил розпорядку, що забезпечують комфорт, безпеку та добробут ваших гостей. Забезпечення умов безпечного відпочинку.	2
12	Тема 12. Особливості сільського зеленого туризму для маломобільних груп населення Законодавчо-нормативні документи, що регулюють діяльність осіб з інвалідністю в сільському зеленому туризмі. Визначення понять. Фізична (архітектурна) доступність агросадоби для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення. Універсальний дизайн.	2
13	Тема 13. Особливості етики гостинності, медичного обслуговування та	2

	страхування в сільському зеленому туризмі Етика – загальні поняття. Історія етики. Професійна етика туризму. Етичний кодекс у сфері туризму. Особливості етики гостинності. Аптечка та її складові в агросадібі. Правила надання першої допомоги.	
Змістовий модуль 5. Сільський зелений туризм: управлінська та економічна складова		
14	Тема 14. Освіта у галузі сільського зеленого туризму в Україні. Формальна освіта і тренінги Основні проблеми в освітній галузі сільського зеленого туризму в Україні. Формальна освіта, її особливості та завдання. Особливості груп, для яких призначене таке навчання. Освіта на локальному рівні для господарів агросадіб. Освітні можливості для цієї групи населення. Діяльність центрів зайнятості населення у цій сфері. Організація тренінгів, конференцій, семінарів. Створення навчальної програми тренінгів, її основні блоки.	2
15	Тема 15. Економічна важливість сільського зеленого туризму Сільський зелений туризм як економічний фактор розвитку сільських територій. Оцінювання економічних наслідків діяльності агросадіб, труднощі такого оцінювання. Оцінювання прибутку від сільського зеленого туризму порівняно з прибутком від інших видів діяльності. Основні типи агросадіб залежно від економічної діяльності та очікувань, їх характеристика. Розвиток сільського зеленого туризму в Україні: основні проблеми. Про перспективи українського внутрішнього ринку сільського зеленого туризму. Оцінювання потенційного платоспроможного попиту на продукт сільського зеленого туризму на внутрішньому українському ринку.	2
16	Тема 16. Попит і пропозиція у сфері сільського зеленого туризму. Прибуток від сільського зеленого туризму Особливості формування попиту у сільському зеленому туризмі. Оцінювання величини попиту на сільський зелений туризм порівняно з іншими видами туризму в регіоні. Сезонні коливання попиту, їх причини та наслідки. Тривалість основних сезонів у сільському зеленому туризмі. Графічне зображення коливань попиту на сільський зелений туризм. Заповненість агросадіб у різні сезони. Групи споживачів у сільському зеленому туризмі, їх особливості, потреби та бажання. Важливість цільових груп для розробки стратегії розвитку агросадіб. Важливість послуг різного типу для туристів.	4
Усього		34

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні поняття та концепції сільського зеленого туризму	5
2	Нормативно-правова база сільського зеленого туризму. Основи сталого розвитку. Сталый туризм	5
3	Етно-культурні аспекти сільського зеленого туризму в Україні	5
4	Становлення та розвиток сільського зеленого туризму в Україні	5
5	Міжнародна категоризація агорекреаційного сервісу	6
6	Досвід країн світу в організації сільського зеленого туризму	6
7	Дорадництво в сільському зеленому туризмі	5
8	Організація сільського зеленого туризму. Ринкове партнерство в сільському зеленому туризмі	5
9	Категоризація як гарантія якості в сільському зеленому туризмі	6
10	Екологічне маркування агросадіб	5
11	Захист прав споживачів в сільському зеленому туризмі як основа стандартів якості	5
12	Особливості сільського зеленого туризму для маломобільних груп населення	5
13	Особливості етики гостинності, медичного обслуговування та страхування в сільському зеленому туризмі	5
14	Освіта у галузі сільського зеленого туризму в Україні. Формальна освіта і тренінги	5
15	Економічна важливість сільського зеленого туризму	5
16	Попит і пропозиція у сфері сільського зеленого туризму. Прибуток від сільського зеленого туризму	6
Усього		84

7. Методи навчання

При вивченні дисципліни «Рекреаційна база сільського (зеленого) туризму» використовуються студентоцентрований, компетентнісно-орієнтований, практико-орієнтований підходи до навчання, ініціативне самонавчання.

Лекційні заняття мають інтерактивний науково-пізнавальний характер. Практичні заняття проводяться в малих групах, використовуються ситуаційні завдання, ділові ігри, підготовка презентацій з використанням сучасних програмних засобів та Інтернет.

Навчально-методичне забезпечення і консультування самостійної роботи здійснюється через університетське модульне середовище освітнього процесу Moodle.

8. Методи контролю

Комплекс контрольних заходів містить поточний і підсумковий контроль.

Поточний контроль включає оцінювання знань здобувача вищої освіти під час проведення практичних занять; виконання завдань самостійної та науково-дослідної роботи; поточний модульний контроль; визнання результатів неформальної освіти (за бажанням студента) і ін.

Підсумковий контроль знань проводиться у вигляді екзамену за екзаменаційними білетами, структуру яких НПП визначає самостійно, або за тестовими завданнями через університетське модульне середовище освітнього процесу Moodle.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний (модульний) контроль																Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3			Змістовий модуль 4			Змістовий модуль 5				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16		
4	4	4	4	5	5	4	4	5	5	4	4	4	4	5	5	30	100

10. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення організації навчального процесу з навчальної дисципліни «Рекреаційна база сільського (зеленого) туризму» включає:

- освітньо-професійну програму;
- робочу програму навчальної дисципліни;
- конспект лекцій з навчальної дисципліни;
- плани практичних занять і методичні рекомендації щодо їх проведення;

Саковська О. М. Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять з навчальної дисципліни «Рекреаційна база сільського (зеленого) туризму» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання спеціальності 242 «Туризм» освітньо-професійної програми «Туризм». Умань: Уманський НУС, 2021. 12 с.

- завдання для самостійної роботи студента і методичні рекомендації щодо їх виконання;

Саковська О. М. Методичні матеріали, завдання і вказівки для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Рекреаційна база сільського (зеленого) туризму» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання спеціальності 242 «Туризм» освітньо-професійної програми «Туризм». Умань: Уманський НУС, 2021. 14 с.;

- засоби діагностики знань та умінь студентів;
- завдання для модульного та підсумкового контролю знань;
- рекомендована література.

12. Рекомендована література

Базова:

1. Про туризм: Закон України від 15.09.1995. №324/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр#Text> з змінами, внесеними згідно із Законом № 1276-VI (1276-17) від 16.04.2009.
2. Про особисте селянське господарство: Закон України від 05.04.2015. №742-IV. Відомості Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/742-15#Text>
3. План заходів на 2021-2023 рік щодо підтримки сфери культури, охорони культурної спадщини, розвитку креативних індустрій та туризму URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/84-2021-п#Text>
4. Постанова Кабінету Міністрів України №149 «Про утворення Організаційного комітету з питань реалізації проєктів «Магніти України» (зі змінами від 28 жовтня 2020 р. № 999) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/149-2020-п#Text>
5. Кудла Н.Є. Сільський туризм. Основи підприємництва та гостинності: навч. посібник. Київ: «Центр учбової літератури», 2021. 152 с.
6. Летуновська Н. Є., Люльов О. В. Маркетинг у туризмі : підручник. Суми : Сумський державний університет, 2020. 270 с.
7. Гапоненко А.І., Парфиненко А.Ю., Шамара І.М. Сільський зелений туризм: навч. посібник. Суми, 2019. 178 с.
8. Порадник організатору та власнику агрооселі: методичні рекомендації / О.В. Кулініч, А.П. Аніщенко, А.В. Меляков, Д.Г. Дармоустук. Х. : Інститут соціальної політики регіону, 2016. 84 с.
9. Екогеографія та екотуризм: підручник / В. Г. Петрук, О.В. Бондарчук, І.А. Трач, О.Ю. Панасюк, Ю.І. Царук, В.Д. Ваколюк. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016. 178 с.
10. Вишневецький В.І. Екологічний туризм. К.: Інтерпрес ЛТД, 2015. 140 с.
11. Шандор Ф. Ф., Кляп М. П. Сучасні різновиди туризму : підручник. Київ : Знання, 2013. 334 с.
12. Король О.Д., Крачило М.П. Менеджмент туризму: навч. посіб. Київ: Знання, 2009. 248 с.
13. Маркетинг турпродукту: підручник Київ: Кондор, 2009. 394 с.
14. Рутинський М.Й., Зінько Ю.В. Сільський туризм: навч. посібник. Київ: Знання, 2008. 271 с.
15. Лужанська Т.Ю., Махлинець С.С., Тебляшкіна Л.І. Сільський туризм: історія, сьогодення та перспективи: навч. посібник / За ред. І.М. Волошина. Київ: Кондор, 2008. 385 с.
16. Маєвський Я. Агротуризм: поради для сільського господаря. Львів, 2005. 80 с.
17. Горішевський П., Васильєв В., Зінько Ю. Сільський зелений туризм: організація надання послуг гостинності. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2003. 148 с.

Допоміжна:

1. Методичні рекомендації (протокол) з надання послуг сільського зеленого туризму (сільської гостинності) у корона- та посткоронавірусний період URL: https://loda.gov.ua/upload/users_files/11/upload/Protokol-bezpekY_01.09.2020.pdf
2. Kozhukhivska R., Sakovska O. Tourism safety during the pandemic: statistics and analytics. *International scientific journal "Internauka". Series: "Economic Sciences"*. 2021. №11(55). Vol. 3. Pp. 9-14.
3. Саковська О.М. Сільський зелений туризм як перспективний напрям економічного розвитку України. *Бізнес-навігатор*. 2020. Вип. 3 (59). С. 47-53.
4. Саковська О. М., Кожухівська Р. Б. Організаційні засади та проблематика розвитку екотуризму як перспективного виду туристичної діяльності в Україні. *Інтернаука. Серія: «Економічні науки»*. 2021. №2 (46). Т. 2. С. 44-50.
5. Кожухівська Р. Б., Саковська О. М. Моделювання підприємницької діяльності у сфері індустрії гостинності на основі використання показників кадастрової оцінки земель. *Інтернаука. Серія: «Економічні науки»*. 2021. №1 (45). Т. 1. С. 85-92.
6. Саковська О. М. Сільський зелений туризм: перспективи розвитку. *Теорія, практика та інновації розвитку туристичної і готельно-ресторанної індустрії* : зб. матеріалів міжнар.

наук.-практ. конф., м. Умань, 27-28 трав. 2021 р. Умань : ВПЦ «Візаві», 2021. С. 43-47.

7. Кожухівська Р.Б., Саковська О.М. Організація туристичних послуг як складник планування діяльності підприємств та розвитку інфраструктури туризму. *Інфраструктура ринку*. 2021. Вип. 57. С. 70-75.

8. Саковська О. М. Сільський зелений туризм як перспективний напрям розвитку суб'єктів агробізнесу в регіонах України. *Стратегічні перспективи туристичної та готельно-ресторанної індустрії в Україні: теорія, практика та інновації розвитку* : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. інт.-конф., м. Умань, 28-29 жовтня 2020 р. Умань : ВПЦ «Візаві», 2020. С. 164 – 167.

9. Саковська О. М., Лементовська В. А. Використання маркетингового підходу у процесі формування ціни на інклюзив-тур. *Економіка та держава*. 2020. № 10. С. 80-83.

10. Тимчук С.В., Нещадим Л.М., Саковська О.М. Tourism attractiveness of Central Ukraine. Збірник наукових праць Уманського НУС. 2019. Вип. 95. Ч. 2. С. 69-79.

11. Саковська О. М. Визначення ефективності рекламно-маркетингових заходів з просування туристичного продукту на регіональному рівні. *Бізнес Інформ*. 2018. № 7. С. 327 – 335.

12. Саковська О. М. Підвищення конкурентоздатності індустрії туризму на основі використання інноваційних форм туристичних маршрутів. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2018. № 4 (15). С. 284 – 291.

13. Саковська О. М. Методологічні аспекти формування рекламної діяльності на ринку туристичних послуг. *Бізнес-навігатор*. 2018. Вип. 4 (47). С. 106 – 112.

14. Литвин І. В. Проблеми та перспективи розвитку сільського зеленого туризму в регіоні. *Регіональна економіка*. 2013. № 2. С. 81-88.

15. Бакурова А.В., Діденко А.В. Визначення соціально-економічної ефективності системи оподаткування в галузі туризму України. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2012. № 2. С. 39-44.

16. Самолук Н.М. Сільський туризм як перспективний напрям самозайнятості сільського населення. *Соціально-трудові відносини: теорія та практика*, 2012. №2(4). С.180-186.

17. Туризм в умовах глобалізації: особливості та перспективи розвитку: монографія / за ред. М.О. Кизим, В.Є. Єрмаченко. Х. : ІНЖЕК, 2012. 472 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Державна служба статистики України: офіційний вебсайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

2. Аналітичні публікації з проблем гостинності. URL: <http://prohotelia.com.ua>.

3. Васильєв В.П. Сільський зелений туризм в Україні. Все о туризме – образовательный туристический портал. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/vasyljev.htm

4. Всесвітня рада з туризму та подорожей (WTTC). URL: <http://www.wttc.org/>.

5. Державна туристична адміністрація. URL: <http://www.tourism.gov.ua/>.

6. Державний Фонд фундаментальних досліджень України. URL: <http://www.dffd.gov.ua/>

7. Наукова бібліотека ім. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.

8. Бізнес в Україні. URL: <http://www.ukrbiz.net>.

9. Спілка сприяння сільського зеленого туризму Україні URL: www.greentour.com.ua

10. Зелений туризм (сільський відпочинок в Україні) URL: www.ruraltourism.com.ua

14. Зміни в робочій програмі

У робочій програмі відповідно до освітньо-професійної програми «Туризм» переглянуто структуру навчальної дисципліни в частині кількості годин виділених на аудиторну та поза аудиторну роботу, оновлено методичне забезпечення, список рекомендованої літератури та інформаційні ресурси.